

Sociaal Economische Raad

**Advies inzake Het Memorandum of Economic
and Financial Policies (MEFP)**

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

ADVIES VAN DE SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD INZAKE HET MEMORANDUM OF ECONOMIC AND FINANCIAL POLICIES (MEFP)		
1.	Datum adviesaanvraag	17 mei 2021, referentie nummer sec pres/0923/21
2.	Afkomstig van	De President van de Republiek Suriname.
3.	Betreft	Het betreft een onderwerp waar de regering, met aan het hoofd de President, het verzoek doet over advies van het onderwerpelijke.
4.	Direct verantwoordelijke	Het Kabinet van de President.
5.	Type advies dat gevraagd wordt	Het uitbrengen van een algemeen advies.
6.	Overwegingen voor type advies	Het advies welke gevraagd wordt van de SER is van belang /zeer waardevol aangezien het op spoor brengen van onze economie gepaard gaat met maatregelen die de Overheid heeft getroffen of nog voornemens is in te voeren om Suriname uit de crisis te halen en er een samenhangend beleid in het kader van de bescherming van m.n. de zwakke huishoudens dient te worden uitgevoerd.
7.	Aanleiding voor de adviesaanvraag	Het inwinnen van adviezen van de SER vooruitlopend op de behandeling van het Herstelplan 2020-2022 en het MEFP in DNA.
8.	Probleemstelling (beleidsprobleem/aanvraag) Zoals geformuleerd door de aanvrager	Wat zijn de inzichten en adviezen van de SER inzake het Memorandum of Economic and Financial Policies (MEFP).

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

9.	Werkwijze van de SER	<p>Ter formulering van het advies zijn de drie zuilen (sociale partners), Overheid, Bedrijfsleven, en Vakbeweging als werkgroepen ingedeeld. Elke zuil heeft zich individueel gebogen over het document Memorandum of Economic and Financial Policies (MEFP). De SER heeft ook een meeting gehad met Martin Schalkwijk en Karel Eckhorst betreffende het MEFP.</p> <p>De zuilen hebben in de periode 24 mei t/m 31 mei 2021 intensieve discussies over het document terzake gevoerd. De beraadslagingen en conclusies zijn per zuil gepresenteerd aan de rest van de leden tijdens de plenaire vergadering op 02 juni 2021.</p> <p>Het onderhavige advies volgt de chronologie van de beleidsdoelen:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Herstel fiscale stabiliteit;2. Terugbrengen van de schuldpositie naar een acceptabel niveau;3. Versterken van het sociale vangnet om de meest kwetsbaren beter te beschermen;4. Upgrade van het monetaire-beleidskader en adopteren van een flexibel, door de markt bepaald wisselkoerssysteem;5. Herkapitaliseren van het financiële systeem en verbeteren van het banktoezicht;6. Corruptie aanpakken, institutioneel bestuur versterken en het kader AML/CFT van Suriname verbeteren.
10.	Bevindingen/adviezen van de SER	<p>INLEIDING</p> <p>De nota Memorandum of Economic and Financial Policies doet een beknopt verslag van de recente economische ontwikkelingen en schetst het economische en financiële programma waarvoor de regering van Suriname IMF-steun vraagt onder een 36-maand Extended Arrangement in het kader van de Extended Fund Facility (EFF).</p>

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

		<p>Het gepresenteerde document is een “gentlemen’s agreement” tussen de Staat Suriname en het IMF. Blijkbaar kunnen aanpassingen niet zonder meer want dat moeten de onderhandelingen opnieuw worden gevoerd.</p> <p>De gang naar het IMF lijkt de laatste strohalm beschikbaar voor Suriname om te geraken uit de sociaaleconomische en financiële crisis.</p>	
10.1	Herstel fiscale stabiliteit	<p>Uitvoering herstructureringsplan op basis van 6 pijlers</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Concretiseer de pilaren verder, maak samenhang zichtbaarder en houd vast aan het gemaakte actieplan in een tijdlijn. - Hervorming belastingstelsel. - Transformatie van de belastingdienst naar een belastingautoriteit.
		<p>Een primair begrotingstekort van 1.8% van het BBP in 2021 naar een primair overschot van 4.5% van het BBP in 2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Focus bij verhogen van opbrengsten op “snelle” opbrengsten met weinig inzet/ kosten en voer het zo snel mogelijk uit middels een actieplan in een tijdlijn. - Afbouwen subsidies niet abrupt, maar gefaseerd. Afhankelijk van subsidie-objecten. - Doorlichten staatsbedrijven, beoordelen en op basis van het resultaat eventueel afstoten (privatiseren). Communiceer hierover goed met de samenleving.

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

		Goedkeuring van een aantal fiscale maatregelen door DNA	<ul style="list-style-type: none">- Capaciteitsuitbreiding belastingdienst.- De belastingdienst moet het vertrouwen van burgers winnen.- Algemene beginselen van behoorlijk bestuur wettelijk opnemen en moet zowel in theorie als in de praktijk worden toegepast.- Wet- en regelgeving fiscale sector aanpassen.- Handhaving, toezicht, sancties, rechtsbescherming en de duidelijke procedures hiervan in het fiscaal stelsel helder vastleggen. Belastingbetalers moeten weten waaraan ze toe zijn.- Public sector reform hoog op de agenda plaatsen.- Het onderstaand komt duidelijker over.- Goede communicatie met burgers over het tarievenstelsel van EBS, de wijziging van de tarieven en duidelijke uitleg over het verschil tussen object- en subjectsubsidie.
--	--	---	---

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

		Versterken instituten t.b.v. fiscaal beleid	<ul style="list-style-type: none"> - Vergroten uitvoeringscapaciteit. - Zorgen voor een onafhankelijke en corruptievrije belastingdienst. Ethiek moet als leerlijn gehanteerd worden bij het innen van belastingen.
10.2	Terugbrengen schuldpositie	Vermindering van overheidsuitgaven	Niet zondermeer doorvoeren in alle overheidssectoren; Maak een goed doordacht onderscheid. Voorbeeld; binnen de gezondheidszorg en onderwijs een correct uitgewerkt plan ontwikkelen waar wel en waar niet de bezuinigingen doorgevoerd kunnen worden.
		Herschikking van de overheidsschuld	Om te komen tot een gedegen advies, is meer informatie nodig over de beleidsvoornemens met betrekking tot de herschikking o.a. met betrekking tot prioritering en de tijdslijn.
		Bijdrage van de multinationals in de goudsector	<p>Naast de kleine en middelgrote goudondernemingen zijn er twee multinationals actief.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In het Herstelplan en in het memorandum is aangegeven dat er een aanpassing van de royalty's bij de kleine en middelgrote ondernemingen zal plaatsvinden; - Over de bijdrage van de multinationals is in geen van beide documenten iets aangegeven. Deze ondernemingen betalen bijvoorbeeld geen verbruiksbelasting op brandstof. De vraag is of de regering niet in dialoog met deze maatschappijen zou kunnen treden met de vraag of hun bijdrage zou kunnen zijn dat zij

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

			gedurende de uitvoering van het Herstelplan deze belastingsoort wel zouden kunnen betalen. De (buitenlandse) schuldeisers worden immers ook door de regering gevraagd om water bij de wijn te doen.
10.3	Versterken van sociaal vangnet	Sociaal vangnet	<p>De SER ondersteunt het voornemen van de Regering om bij het doorvoeren van fiscale, economische en financiële maatregelen ter hervorming van de economie, tegelijkertijd binnen het flankerend beleid, het sociaal vangnet te introduceren.</p> <ul style="list-style-type: none">- Het sociaal vangnet dat de regering wenst te introduceren heeft echter met betrekking tot sociale opvang geen structureel karakter en is bovendien corruptiegevoelig;- Het sociaal vangnet zal gezien de ontwikkeling van de prijsindex van de gezinsconsumptie (de inflatie) niet in staat zijn het koopkrachtverlies adequaat te compenseren;- Werken aan een 'social floor' waarbij het sociaal zekerheidstelsel een wezenlijk onderdeel van de nationale ontwikkeling uitmaakt als een structurele oplossing voor het bestrijden van armoede in de samenleving;- De nulmeting terzake de uitgaven aan de sociaal zwakkeren blijkt nog niet te zijn gemaakt. Hierdoor blijven de volgende vragen onbeantwoord:

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

			<ul style="list-style-type: none">• Wat zijn de meest recente armoedegrenzen;• Welke personen en/of gezinnen vallen onder dit onderdeel van het sociale vangnet;• En vooral, wat is de inschatting van het aantal personen en/of gezinnen naar categoriën; • Naast de subjectsubsidie voor elektriciteit is er ook duidelijkheid gewenst terzake de andere onderdelen van het budget die binnen het kader van het sociale vangnet zullen worden gefinancierd;• Om sociaal zwakke personen en gezinnen uit hun achterstandspositie te halen, wordt ook sociale begeleiding sterk aanbevolen. <p>– De SER is de mening toegedaan dat er veel meer moet worden gedaan om zaken transparant te maken wil de regering draagvlak bij de gemeenschap creëren en succesvol zijn in het uitvoeren van het Herstelplan.</p> <p>– Het bedrag van tussen de 2,5 – 3.5 miljard SRD dat uitgetrokken gaat worden voor het sociaal vangnet moet worden uitgewerkt per district en per ressort. Prioriteit moet worden gegeven aan een programma</p>
--	--	--	--

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

			<p>dat zich richt op betaalbare basisgoederen voor sociaal zwakkeren.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De SER vraag om extra aandacht voor twee zaken, t.w. empowerment en microfinanciering van de armen en de sociaal zwakkeren.
		Arbeidsmarkt en werkgelegenheid	<p>De grondwet gaat er van uit dat elke persoon recht heeft op werk. Dit is ook een uitgangspunt van de ILO. De ILO spreekt zelfs van decent work.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In het memorandum is aangegeven dat het aantal landsdienaren in een proces van Public Sector Reform minder zal worden. Ook zijn er een aantal andere te nemen maatregelen genoemd. De vakbondsvertegenwoordigers van de landsdienaren hebben echter nog niet met de werkgever van gedachten gewisseld over het Public Sector Reform traject en over de gevolgen daarvan voor het korps van landsdienaren; - In het memorandum zijn er geen afspraken en/of opmerkingen gemaakt over de ontwikkeling van de werkgelegenheid of over de ontwikkeling van werkloosheid in de particuliere sector.
10.4	Upgrade van het monetaire-beleidskader en adopteren een flexibel, door de markt bepaald wisselkoerssysteem	Versterken instituten t.b.v. fiscaal beleid	<ul style="list-style-type: none"> - Vergroten uitvoeringscapaciteit. - Zorgen voor een onafhankelijke en corruptievrije belastingdienst. Ethiek moet als leerlijn gehanteerd worden bij het innen van belastingen.

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

		Loslaten van de wisselkoers	<ul style="list-style-type: none">- Op zich bestaat er geen probleem om de koers over te laten aan vraag en aanbod op de markt. Dit geldt echter voor een situatie waarin een zuivere vraag en aanbod situatie heerst. Daarnaast dient de Centrale Bank in de positie te zijn om middels een substantiële deviezenreserve op de valutamarkt te kunnen interveniëren. Dit is in de Surinaamse economie momenteel niet het geval. De markt wordt in de huidige Surinaamse marktverhoudingen beheerst door enkele speculanten, en dat reflecteert zich in de beweging van de wisselkoers. De voortdurend stijgende koers heeft een direct effect op de koopkracht. Hierdoor blijkt nu al dat de ontwikkeling van de prijzen het in het Herstelplan gepresenteerde inflatiecijfer zal voorbijstreven.- Wat hierbij vooral in het oog springt is de invloed van de koersontwikkeling op de brandstofprijzen en direct ook op de productieve sectoren, en het effect op de douanekoers, dus op de importen.- Hiernaast moeten de prijsverhogingen die zullen volgen in het kader van afschaffing van subsidies op o.a. elektriciteit en water niet uit het oog worden verloren. De inflatie zal hierdoor nog meer toenemen met als gevolg, meer stress, armoede en een grotere kans op sociale onrust door de koopkracht vermindering.
--	--	-----------------------------	--

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

			<ul style="list-style-type: none">- Wij hebben niet de indruk dat er een gedegen impactstudie is verricht terzake de gevolgen van het abrupt loslaten van de wisselkoers. Met name de structurele ondersteuning instrumenten en maatregelen schijnen te ontbreken. Het loslaten van de koers op deze wijze betekent dat alle burgers maar ook de bedrijven overgelaten worden aan de grillen van enkele speculanten in de imperfecte valutamarkt.- In het wisselkoersbeleid ontbreekt overigens een geïntegreerd plan waarbij ten eerste de effecten van de koersstijging worden doorgerekend en het beleid om de negatieve effecten te minimaliseren. En daarnaast ontbreekt een beleid om evenwicht te brengen in de vraag naar valuta, het importbeleid, en de inflatieontwikkeling als gevolg van loonstijging. Er dient ook een gedegen studie plaats te vinden van de reële oorzaken van inflatie in de economie. Normaliter wordt aangenomen dat overbesteding door de Overheid en ongebreidelde loonstijging de belangrijkste oorzaken hiervan zijn. Nu blijkt dat zonder dat er reeds substantiële loonsverhogingen zijn toegekend met name bij de Overheid, en juist waar de Minister van Financiën de knip heeft gezet op de overheidsuitgaven, er toch sprake is van een substantiële verhoging van de kosten van levensonderhoud.
--	--	--	---

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120

Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

			<ul style="list-style-type: none"> - Het is opvallend dat valutaspeculatie en prijsopdrijving nooit worden benoemd als te zijn oorzaken van inflatie, terwijl deze zaken in de reële sfeer van de economie een ingrijpende invloed blijken te hebben op het prijsniveau.
10.5	<p>Herkapitaliseren van het financiële systeem en verbeteren het banktoezicht</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Verbetering Monetair beleid en Wisselkoers Management • Versterking van het bankwezen • Verbetering Fiscale en Monetaire Besturing 	<ul style="list-style-type: none"> - De SER onderschrijft de noodzaak voor een nieuw monetair beleid om de inflatie mede te helpen te beteugelen. - Afroming van de bestaande overliquiditeit aan SRD zal dit streven ondersteunen. - Het instrument dat de CBvS wil gebruiken (uitgifte van CD) zal initieel leiden tot verhoging van de rentevoet bij kredietuitzettingen van de banken. Gewaarschuwd wordt voor een te hoge rentevoet omdat daardoor de opleving van de economische bedrijvigheid kan worden geremd. Het is van belang dat te veel chartaal geld in de economie (buiten de banken) eerst wordt afgeroomd. Een eerste aanzet is reeds gegeven door het Ministerie van Financiën dat USD beschikbaar gesteld heeft om chartaal geld af te romen. - De beschikbaarheid van een standby faciliteit voor banken met een (tijdelijk) liquiditeitsprobleem is een goede zaak mits dit een tijdelijk karakter heeft; structurele liquiditeitsproblemen eisen een andere aanpak.

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

			<ul style="list-style-type: none"> - Een eenduidige (en stabiele) wisselkoers is een noodzakelijke voorwaarde voor het herstel van onze economie. Wij ondersteunen het voornemen om over te gaan op een systeem waarbij de wisselkoers door vraag en aanbod wordt bepaald. Het opzetten van een handelsplatform waarop banken en cambio's vreemde valuta verhandelen is een goede zaak. De uitkomst van de verhandeling bepaalt dan de wisselkoers. - De CBvS zal slechts bij wijze van uitzondering moeten interveniëren op de valutamarkt (indien er een dreiging is van te grote fluctuaties). - Het Surinaams bankwezen is erg kwetsbaar. Mede door de depreciatie van de SRD is de solvabiliteit van de banken sterk afgenomen. Wij ondersteunen de voorstellen die de CBvS de mogelijkheid geeft om de banken bij te staan en om in te grijpen als dat noodzakelijk mocht zijn. Indien wijzigingen (of invoering) van wetsproducten nodig zijn om dat mogelijk te maken, heeft dat onze ondersteuning. - Wij staan achter de plannen om de CBvS te versterken, zowel wat betreft de interne beheersing als de herkapitalisatie.
10.6	Corruptie aanpakken, institutioneel bestuur versterken en de kader	<ul style="list-style-type: none"> • Het tegengaan van corruptie • Actiepunten voor Goed bestuur en integriteit ambtelijk apparaat 	<ul style="list-style-type: none"> - De SER is erg bezorgd over de heersende cultuur van corruptiegevoeligheid van vele overheidsdiensten.

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

	AML/CFT van Suriname verbeteren.		<ul style="list-style-type: none">- De SER adviseert om een goede start te maken door:<ul style="list-style-type: none">o Publicatie van functies die moeten worden ingevuld en transparante sollicitaties, competenties boven politieke loyaliteit.o Transparante aanbesteding van goederen en diensten van de overheid; zet dit soort zaken op een toegankelijke website, alle procurement procedures moeten worden doorgelicht en transparant worden gemaakt.o De benoeming van een onafhankelijke anti-corruptie commissie die actief zaken gaat onderzoekeno Implementatie van de NRA-aanbevelingen- Verondersteld wordt dat de regering achter het begrip Good Governance (goed bestuur) staat en deze consequent in haar beleid etaleert. Wij adviseren het opzetten van opleidings- en trainingstrajecten voor ambtenaren en politici in integriteitsbeleid.
10.7	Construeren van een nationaal sociaal contract	<ul style="list-style-type: none">- De materie om te komen tot een sociaal contract met als doel om een gezamenlijke aanpak van de complexe schulden, financieel-economische en sociale problematiek aan te pakken is niet opgenomen in het Memorandum.- Het IMF is bekend met het fenomeen van een nationaal sociaal contract vanuit het perspectief van de ILO. Een sociaal contract houdt in hoofdlijnen in dat er vooraf afspraken worden gemaakt tussen regering, een vertegenwoordiging van het	

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

		<p>bedrijfsleven en een vertegenwoordiging van de vakbeweging. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd. Om te komen tot een sociaal contract schrijft de ILO een procedure voor die o.a. erop neerkomt dat partijen moeten onderhandelen en overeenstemming moeten bereiken over een pakket van te nemen beleidsmaatregelen. Deze overeenstemming wordt dan ook getekend door de sociale partners.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indien partijen komen tot een nationaal sociaal akkoord zal er beslist meer draagvlak zijn om de maatregelen, programma's en projecten uit het Memorandum en het Herstelplan uit te voeren.
10.8	Uitvoering/monitoring van het IMF EFF programma	<p>Op dit moment is er binnen het financieel systeem niet voldoende financieel technische capaciteit aanwezig om het overeen te komen IMF EFF programma uit te voeren, zoals dit in punt 34 van het Memorandum is opgenomen.</p> <p>Dat de regering daarom met het IMF wenst overeen te komen dat er een consultant zal worden ingeschakeld om de gewenste financieel technische capaciteit te organiseren is op zich geen enkel probleem.</p> <p>De SER is de opinie toegedaan dat er geen 'overkill' van buitenlandse (duur betaalde) financieel technische krachten gedurende de periode van de uitvoering van dit programma mag ontstaan. Vanuit de optiek van 'local content' wordt aangedrongen op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het serieus inschakelen van alle beschikbare lokale financieel technische krachten; - Het inschakelen van de Anton de Kom Universiteit/IGRS om ook daar technische capaciteit voor te bereiden en beschikbaar te stellen.
10.9	Programma Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> - Voor de 'Prior Actions' moeten de target dates worden vastgesteld, omdat de 'Staff Level Agreement' met het IMF reeds is bereikt. - In dit uitgewerkte monitoringsprogramma missen wij de verantwoordelijke instituten/ministeries/functionarissen die verantwoordelijk zijn voor het monitoren en behalen van de gestelde targets. De Regering moet deze verantwoordelijken aanwijzen. - Er moet tijdig worden aangegeven wanneer en waarom een bepaalde target (date) niet gehaald zal worden, waardoor de oorzaken achterhaald en geëlimineerd kunnen

SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD
(SOCIAL ECONOMIC COUNCIL SURINAME)

Adres: Regeringsgebouw 1^e Etage, Dr. S. Redmondstraat 118-120
Email: sociaaleconomischeraad2016@gmail.com, mobile +597 8886848

		<p>worden. Hierdoor zal de kans op doorwerken hiervan naar andere target (dates) zoveel mogelijk worden uitgesloten. Het is daarom belangrijk dat ter zake deskundigen zich met het monitoringsproces gaan bezighouden.</p>
10.10	Voorlichting	<ul style="list-style-type: none">– De Regering moet een speciale website (Nederlands/Engels) voor het IMF-programma opzetten, waarbij de vorderingen van het programma te volgen zijn.– Het communiceren van het programma naar de gemeenschap moet door ter zake deskundigen geschieden in alle lokale talen. Vanwege de impact van het programma op de gemeenschap is transparante/eerlijke communicatie dringend vereist voor het verkrijgen van begrip en draagvlak vanuit de gemeenschap. Door de juiste communicatie kan de Regering politieke misleiding van de gemeenschap voorkomen. Er dient hierbij gebruik gemaakt te worden van zowel traditionele media als online media platformen.– De uitvoeringscapaciteit is een punt van zorg en moet zo snel mogelijk worden vergroot.
10.11	Uitvoering Sociaal Vangnet	<ul style="list-style-type: none">– Van belang is dat we van elk van de 62 ressorten in het land een foto maken van de sociale kaart (hoe ziet de bevolking opbouw eruit, welke kenmerken hebben ze, wie zit aan de armoedegrens en wie zijn de sociaal zwakkeren). Als SER vinden we dat de uitvoering van een sociaal vangnet in handen moet komen van het regionale bestuur en de regionale vertegenwoordiging.– Bij de uitvoering van het herstelprogramma is het van belang een breed gedragen sociaalvangnet te ontwikkelen.